

№ 9/2000 г.

Нам е разглеждан и

бюджетът на съда от

страна по к.д. № 9/2000 г.

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Бл. № К.Д. 9/2000

Дата 20.09.2000

ДО

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД

Т У К

20.09.2000

ДОПЪЛНИТЕЛНО СТАНОВИЩЕ

/з а щ и т а/

от съдията Станислав Димитров

страна по к.д. № 9/2000 г.

Госпожи и господа конституционни съдии,

Поддържам доводите в първоначалното ми писмено становище и приложенияте към него бележки "За мандата на конституционния съдия". Напълно споделям и съображенията на г-н председателя на съда, развити в писмото му до съдиите в Конституционния съд по въпроса за мандата ми.

При постановяване на решението по делото, моля, да съобразите и следните допълнителни доводи:

I. Предварителни въпроси

1. Моля, да преразгледате въпроса за допустимостта на искането като имате предвид изложените съображения в раздел I на първоначалното ми становище.

2. Моля, да бъде поставен на обсъждане и гласуван въпросът за конституирането ми като заинтересувана страна по делото.

В съдебно заседание на 29 юни т.г. този въпрос изобщо не беше разискван и гласуван. Не е достатъчно само да се подпише изготвеното след заседанието определение, в което съм посочен като страна по делото, респективно отстранен от състава, който ще постанови решение по същото.

По принцип не възразявам срещу конституирането ми като заинтересувана страна по настоящето дело, защото аз самият бих си направил отвод, след като по стечение на обстоятелствата спорният предмет ме засяга лично.

Искам да отбележа, че за пръв път в практиката на Конституционния съд се конституира член на съда като заинтересувана страна по конституционно дело. Това конституиране, както и отвода, не са уредени нито в Конституцията, нито в ЗКС. Те могат да бъдат предмет само на практиката на съда. Друг е въпроса доколко тя би била конституционносъобразна или законосъобразна. Случаят не се покрива от разпоредбата на чл.25, ал.2 ЗКС по процедурата за снемане на имунитета на съдия от Конституционния съд. В това производство съдията не се конституира като заинтересувана страна, а му се дава възможност само да даде лично обяснение пред съда и не участва в гласуването.

Ако един съдия от Конституционния съд може да бъде конституиран като заинтересувана страна по конституционно дело, то няма никаква пречка да се приложи и отвода по отношение на някои съдии, които също в една или друга степен може да са заинтересувани от изхода на делото /при съблюдаване на изразеното от съда становище в определение № 1 от 13 юни 1995 г. по к.д. № 9/95 г./. И в двата случая е отстраняване от участие в състава, който ще постанови решението по делото

По настоящето дело се създава прецедент с конституирането ми като заинтересувана страна. Ако това е допустимо няма пречка да се направи и следващата крачка по същото дело – да се приеме отвода или самоотвода на съдии, които по една или друга причина не могат да бъдат безпристрастни, или самите те чувстват, че не могат да бъдат такива при оформяне на вътрешното си убеждение Подобно поведение

ще бъде напълно в съответствие с разпоредбите на чл.147, ал.3 от Конституцията и чл.6, ал.1 ЗКС. Впрочем има подобни случаи в практиката на Конституционния съд. По к.д. № 6/99 г., по което е постановено решение № 7/3 май 1999 г., в деня на заседанието постъпи “Лична нота” от съдията Тодоров, в която заявява, че не е в състояние да формира убеждението си по основателността на искането преди да се запознае с предстоящо решение на Международния съд в Хага. При този самоотвод той не се яви в съдебно заседание и не гласува. “Личната нота” е приложена към посоченото дело. По к.д. 16/94 г., чиито предмет беше тълкуване на употребеното в разпоредбата на чл.147, ал.3 от Конституцията понятие “високи нравствени качества” и обявяване за противоконституционен Указ № 201/З.Х.1994 г. на президента за назначаване на Георги Марков за член на Конституционния съд, той по свое желание не участва в състава на съда при постановяване на решението /№ 11 от 20.Х.1994 г./. Съдията Марков негласно се самоотведе.

Много ми е неприятно да възразя срещу постановяване на решение по делото от настоящия състав поради предубеденост. Но мисля, че ще бъде коректно по това дело да се произнесе следващият състав на съда, в който съдиите с предварително ангажирано становище по спора ще бъдат поне по-малко, което осигурява една по-голяма степен на безпристрастност.

Искам да припомня фактите. В съдебно заседание на 8 юни 2000 г., в което беше разгледано к.д. № 7/2000 г. /по допустимостта/, г-н председателят направи изявление, че няма да изпрати писмо до Народното събрание за избор на нов съдия на мое място, тъй като счита, че мандатът ми не изтича през месец октомври т.г. Всички присъстващи девет съдии изразиха становищата си по този въпрос в един или друг смисъл. Така те изложиха устно своите оформени

становища осем дни предварително преди постъпването на искането на 16 юни 2000 г. Тази предубеденост и ангажиране пред колегите със становище още преди спорът да бъде поставен за разглеждане и решаване от Конституционния съд в този му състав не предпоставя пълна независимост и безпристрастност при поставяне на решението. Изключително много ме смути поведението и изявленията на двама от съдиите – Тодоров и Марков, които изразявайки бурно неодобрението си срещу становището на председателя, заявиха, че вестниците ще пишат. И още по-смустващо за мен беше, че вестниците писаха – в „Труд“, бр.166 от 21 юни т.г., стр.1 и 12, автор Лилия Христовска и в „Сега“ от 30 юни т.г., автор Майа Янкова – като поддържаха тезата на двамата колеги, подготвяйки общественото мнение за едно очаквано, предварително решаване на спора. Смуства ме и обстоятелството, че искането постъпи на 16 юни т.г., осем дни след изявлението на председателя за писмата и половин месец преди изтичане на срока, в който трябваше да бъдат изпратени тези писма за избор на нови съдии. Не мога да си обясня как народните представители са научили за намерението на председателя да не изпраща писмо до Народното събрание за избиране на мой приемник, след като срокът за това още не е изтекъл. Защо този въпрос се поставя предварително /вж.увода на искането/. Моля, да ме извинят колегите, но нямам желание да се правя на ненормален като премълчавам фактите, а те са, че както двете журналистки, така и народните представители не могат да бъдат информирани от друг, освен от членове на състава на Конституционния съд. И няма нищо по нормално, естествено и основателно да възразявам срещу решаването на делото от този състав.

3. С определение от 29 юни 2000 г. като страна по делото е конституиран Върховния административен съд. На 1 септември 2000 г. е постъпило еднолично становище от председателя на ВАС, който не е

страна по делото. Никъде не е отбелязано, че това становище е прието на заседание на Пленума на ВАС /както това е посочено в становището на ВКС/. Поради това, моля, в мотивите на решението да се отрази, че становище от ВАС не е постъпило, а полученото еднолично становище от председателя на ВАС да не се обсъжда.

II. По същество

В допълнение на първоначалното си становище и по повод писмените бележки на съдията Тодоров, моля, да имате предвид и следните съображения:

1. Становището на съдията Тодоров е изградено изцяло на основата на две неконституционни понятия – “заместващ съдия” и “довършване на мандат”. Конституцията не познава и не си служи с такива чужди термини и следователно Конституционният съд не може да ги ползва при постановяване на своите актове. Навсякъде в глава осма на Конституцията /и по-точно в чл.147 и 148/ се употребяват изразите “Конституционният съд се състои от 12 съдии”, “Мандатът на съдиите от Конституционния съд е 9 години”, “за съдии в Конституционния съд се избират...”, “положението на член на Конституционния съд...”, “членовете на Конституционния съд”, “мандатът на съдия в Конституционния съд...”, “при прекратяване на мандата на съдия от Конституционния съд...” и пр. Никъде в тези конституционни текстове и изобщо в Конституцията не се споменава за “заместващ съдия” и за “довършване на мандат”. Ако конституционният законодател е имал намерение да създаде различни категории конституционни съдии – с пълен и непълен мандат, “заместник” или “заместващи” съдии и изобщо такива с различен /нееднакъв/ статут би го направил с изрична конституционна разпоредба. И след като той не го е направил най-малко Конституционният съд, който е длъжен да осигурява върховенството на

Конституцията /чл.1 ЗКС/ може да го прави със свое решение. Посочените в бележките на съдията Тодоров измислени неконституционни термини водят до “дописване” на Конституцията, до нормотворчество, каквото Конституционният съд при упражняване на правомощията си не може да си позволи, дори и като “изключение от правилото” /т.16 и др. от бележките/.

2. Срокът на мандата на конституционните съдии е изрично уреден на конституционно равнище – чл.147, ал.2, изр.1 от Конституцията и той се отнася за всички конституционни съдии. Няма друга конституционна разпоредба, която да се отклонява от този принцип и да определя друг срок на мандата в зависимост от това кога и по какъв повод е бил избран /назначен/ определен съдия.

Поставеният в искането проблем относно мандата на съдия от Конституционния съд, определен в бележките на Тодоров /а и в искането/ като “заместващ съдия”, който “довършва мандат” на заместения, е измислен и то с определена извънконституционна цел. В бележките на посочения съдия правилно се констатира, че липсва изрична конституционна уредба за продължителността на мандата на заместващия съдия /т.2, 3, 11 и 16/. Ами липсва, защото Конституцията не предвижда съществуването на “заместващ съдия”. Как конституционно може да бъде определен мандат на такъв съдия, какъвто по Конституция не съществува. И какво тълкуване може да даде Конституционния съд на такава конституционна разпоредба каквато няма. На коя правна норма съдът ще изяснява смисъла или с тълкувателното си решение по недопустим начин ще създаде такава норма. В тази насока Конституционният съд се е произнесъл с решение № 19/21 декември 1993 г. по к.д. 11/93 г., Сб.стр.204: “Конституционният съд не навлиза в обсъждане на поставените в искането въпроси за характера на собствеността на публичноправните

юридически лица, кои са тези лица и коя тяхна собственост е публична и коя – частна. *В конституцията няма понятие “публичноправни лица” и затова Конституционният съд не може да го тълкува /курсивът е мой/.*

От друга страна дори и да съществува такова конституционно понятие като “заместващ съдия”, липсва изрична уредба в Конституцията за продължителността на мандата на такава категория конституционни съдии, както това е изрично отбелязано и в писмените бележки на съдията Тодоров. Липсата на изрична уредба означава непълнота на законодателството, която не може да бъде запълнена с тълкувателно решение на Конституционния съд. Това може да стане само по законодателен ред. В този смисъл е категорично изразеното становище на Конституционния съд в определение № 2/5 март 1996 г. по к.д. № 5/96 г., Сб.стр.242, част от чийто мотиви цитирам: “Съдът намира, че искането за тълкуване на чл.138 и чл.139, във връзка с чл.1, ал.2 и 3 от Конституцията е недопустимо. По поставения въпрос съществува непълнота в законодателството, която не може да бъде запълнена от Конституционния съд чрез тълкуване на посочените конституционни разпоредби. Въпросът подлежи на уреждане от законодателния орган. При това положение искането следва да бъде отклонено и делото прекратено”.

При наличието на това принципно становище на Конституционния съд би следвало настоящето дело да бъде прекратено.

Ако въпреки това то не бъде прекратено, при тълкуването на посочените в искането конституционни текстове трябва да се има предвид, че както те, така и никакъв друг текст от Конституцията не съдържат макар и намек за изключения от определения с разпоредбата на чл.147, ал.2, изр.1 от Конституцията 9 годишен мандат на конституционните съдии.

Както е отбелязано в т.16 от бележките на съдията Тодоров действително нормата на чл.147, ал.2, изр.1 от Конституцията е създадена и редактирана с оглед на редовен, пълен мандат на конституционните съдии. Но друга конституционна норма за ограничен мандат няма, защото Конституцията не познава “фигурата на заместващия съдия”, за която в бележките се твърди, че има, но била изключение. Ако конституционният законодател предвиждаше такава “фигура”, той трябваше изрично да уреди срока на мандата ѝ, като изключение от общото принципно правило за 9 годишен мандат. Няма такова конституционно правило и Конституционният съд не може да го създаде със свое тълкувателно решение, защото не е в неговите правомощия. При това, ако тълкувателното решение се отклонява от конституционно установения 9 годишен мандат би дерогирал общите принципи. А и съдията Тодоров в т.16 на своите бележки застава на становището, че “Правилата за изключенията, доколкото няма такива, се извличат така, че да не дерогират общите принципи”. По въпроса за конституционно установените принципи и изключенията от тях съдията Тодоров се произнася и в становището си по решение № 12 от 23 юли 1996 г. по к.д. 13/96 г., цитирано на стр.5 от първоначалното ми становище, което би трябвало да се съпостави с т.16 от писмените му бележки по настоящето дело.

3. Тълкуването на разпоредбата на чл.147, ал.2, изр.3 от Конституцията, както и на всяка правна норма, трябва да се ограничи в рамките на конкретното ѝ съдържание и конкретното правно предписание. Тя урежда материята за обновяване на състава на Конституционния съд и то по принцип, като за реда на обновяването препраща към закона. Тази разпоредба а/възприема идеята за обновяване на състава на съда; б/постановява това да става през три години от всяка квота; в/не разпорежда обаче, че това трябва

непременно да става едновременно /в един и същ момент/ от всяка квота; г/за реда на обновяването препраща към закона. Тя не урежда материята за срока на мандата на конституционните съдии – това е предмет на изр.1 от ал.2 на чл.147. Изобщо няма отношение към този въпрос.

От тази разпоредба /чл.147, ал.2, изр.3/следва, че Конституцията не дава завършена и непосредствено действаща уредба на условията за обновяване на състава на Конституционния съд, а препраща за уреждането му към закона. Конституционният съд може да тълкува само Конституцията, но не и текущото законодателство.

Чрез тълкуването не може да се допусне едно правно правило да бъде заменено с друго или да се създават правни норми. В случая разпоредбата посочва основния принцип за обновяване на състава на съда, гато за реда на това обновяване препраща към закона. При тълкуването ѝ не могат да се правят изводи, че поради тригодишния цикъл на обновяването е допустимо да се приеме, че се отменя или коригира установения на конституционно равнище изричен принцип, неподвиждащ изключения, за 9 годишен мандат на конституционните съдии. Ако между двете норми се установи някаква колизия и един от принципите трябва да отстъпи в някаква степен, това трябва да бъде обновяването, което ще се пригоди към 9 годишния мандат.

Въз основа на препращащата конституционна норма на чл.147, ал.2, изр.3 е създаден § 2 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗКС. Неговите норми регламентират начина, по който се поставя началото на обновяването на състава на съда през три години, за да се спазва конституционният принцип. Разпоредбата на § 2 всъщност създава едно извънредно основание за предсрочно прекратяване на мандата на съдии от Конституционния съд на 3 и 6 години /извън изчерпателно посочените в чл.148, ал.1 от Конституцията/, но само през

първия мандат с единствената цел именно да се сложи началото на обновяването на състава на съда. /Този параграф не третира и не урежда въпроси, свързани с продължителността на мандата на съдиите от Конституционния съд. Това се урежда от чл.4, ал.2 на закона (“Мандатът на всеки съдия е 9 години”), който всъщност повтаря разпоредбата на чл.147, ал.2, изр.1 от Конституцията/. От там нататък, при нормални обстоятелства, обновяването на състава се осъществява на три години, с изтичането на 9 годишния мандат на съответните съдии. Наред с това обаче, при настъпване на посочените в т.2-6 от ал.1 на чл.148 от Конституцията обстоятелства, също води до обновяване на състава. Двете разпоредби – чл.147, ал.2, изр.3 и чл.148, ал.1 не се изключват, а се допълват. Ако не съществуваше първата разпоредба, обновяването на състава на Конституционния съд щеше да става само по реда на втората. При нея /т.2-6/ обаче се разчита единствено на настъпването на извънредни събития, които биха могли и да не настъпят в течение на един мандат. Затова Конституционният законодател, за да осигури ротацията, която оценява като необходима, въвежда правилото на чл.147, ал.2, изр.3 от Конституцията. То обаче няма никакво отношение към срока на мандата. Мандатът си остава така, както изрично е определен в чл.147, ал.2, изр.3 за всички съдии – 9 години, независимо кога и по какъв повод са избрани/назначени. Всички те, съгласно чл.5 от ПОДКС и в съответствие с преамбюла на Конституцията, имат еднакъв статут и са равнопоставени, включително и по отношение на срока на мандата. Конституцията не категоризира конституционните съдии на старши, младши, редовни, извънредни, заместници, заместващи и пр., както и не предвижда различен по срок мандат.

В конкретния случай Народното събрание е придобило задължението и правото си да обнови част от състава на своята квота в

Конституционния съд много време преди изтичането на три години, което по необходимост, поради настъпване на събитие по чл.148, ал.1, т.6 от Конституцията, е довело до неизбежно отклонение от предвиденото в чл.147, ал.2, изр.3 от Конституцията обновяване на три години. Този случай още веднъж доказва правилността на тезата ми, че последният конституционен текст обявява по принцип обновяването на три години при нормално развитие на нещата, и че отклонението от този принцип в определени случаи не дава основание да се посяга върху изрично постановения срок на мандата на съдиите. А щом е възможно при определени обстоятелства някои от избиращите/назначаващите институции да обновят част от квотата си в състава на Конституционния съд преди изтичането на три години, именно поради тези обстоятелства и поради неизтеклия срок на 9 годишния мандат на новопостъпилния съдия, трябва да обновят квотата си след изтичането на този мандат, т.е. в един по-късен момент от обновяването на другите квоти. Както отбелязах вече в разпоредбата на чл.147, ал.2, изр.3 от Конституцията няма изискване за едновременно обновяване на квотите.

Прилагам една таблица, която онагледява конкретния случай.

4. Разпоредбата на чл.148, ал.3 от Конституцията гласи: “При прекратяване на мандата на съдия от Конституционния съд в едномесечен срок на негово място се избира друг съдия от съответната квота”.

Тълкувайки тази разпоредба би трябвало да се достигне до следните изводи:

а/ Разпоредбата има предвид всички изрично посочени в ал.1 на чл.148 от Конституцията случаи на прекратяване на мандата на съдия от Конституционния съд – в това число при изтичане на срока /т.1 от

ал.1 на чл.148/, както и при предсрочно прекратяване на мандата /т.2-6 от ал.1 на същия член/;

б/ на “негово” място – на мястото на съдията, чиито мандат е прекратен, трябва да бъде избран/назначен друг съдия. Разпоредбата има предвид както съдията, чиито мандат е прекратен поради изтичане на определения срок /9 години/, така и съдията, чиито мандат е предсрочно прекратен /т.2-6/. На “негово място” не означава нищо друго, освен че трябва да се попълни овакантеното място в състава на Конституционния съд, защото прекратяването на мандата на съдия в Конституционния съд, независимо на какво основание, открива вакантно място. Разпоредбата не разграничава отделните хипотези за овакантяване на мястото и с оглед на това не създава отделни правила за запълването му, включително и по отношение на срока на мандата на съдията, който идва на това място. Не създава никакви изключения от конституционно определения срок на мандата за съдията, който ще запълни това място, нито е възможно такова произволно тълкуване, което би означавало “дописване” на Конституцията, нормотворчество. Както съм посочил и в първоначалното си становище употребеното в чл.148 от Конституцията понятие “прекратяване” на мандата означава поставяне край на мандата. Този термин е употребен както по отношение на изтеклия мандат, така и по отношение на предсрочно прекратения. И в двата случая мандатът е окончателно приключен. Той не може да продължи и поради това не може да бъде довършван. Не може да се “дovършва” нещо, което вече не съществува. Прекратява се действието на мандата. Той не може да продължи нито в лицето на съдията, чиито мандат е прекратен, нито в лицето на неговия приемник. Ако конституционният законодател е имал намерение да ограничи по срок мандата на съдията, който идва на мястото на член на

Конституционния съд, чиито мандат е бил предсрочно прекратен, щеше да го изрази в съответна разпоредба изрично;

г/ изборът /назначението/ на новия съдия трябва да стане в едномесечен срок от прекратяването на мандата на предишния;

д/ новоизбраният /новоназначеният/ съдия трябва да бъде от съответната квота, т.е. от квотата на съдията, който напуска.

5. Споделям разсъжденията в бележките на съдията Тодоров по отношение на значението на квотния принцип за Конституирането на Конституционния съд. Предметът на делото обаче е неотносим към този принцип. Не виждам как конституционно определения ми мандат като един от равнопоставените 12 съдии с еднакъв статут /чл.5 ПОДКС/ може да “срути” квотния принцип. Пълният ми мандат не изключва правото и задължението на Народното събрание да участва в обновяването на състава на съда след изтичането на трите години. Както отбелязах вече Народното събрание е упражнило това свое право, респ. задължение за обновяване на своята квота от състава на Конституционния съд за първите три години още през 1992 г. Ако се възприеме тезата, че съставът на Конституционния съд в никакъв случай не може да се обновява от съответните квоти преди изтичането точно на три години, въпреки настъпването на някой от случаите, визиран в чл.148, ал.1, т.2-6 от Конституцията, означава, че за известен период /до изтичането на съответните три години/ съдът трябва да работи с намален състав. И точно тогава може да се поддържа, че съдът няма да бъде конституиран в съответствие с Конституцията. След като съставът своевременно е попълнен при спазване на паритета на квотите съдът е конституиран в съответствие с Конституцията. Дали през следващите седем месеца след м.октомври /когато едновременно изтича мандата на трима съдии/ в квотата на Народното събрание ще участва Х или У е без всякакво значение. Квотата на Народното събрание ще бъде

от четирима съдии, по колкото ще има и в квотите на президента и съдебната власт. Моят мандат ще бъде прекратен през м. май 2001 г., когато Народното събрание ще упражни правото си и задължението си да избира друг съдия за попълването на квотата му в състава на съда. По този начин нито ще се “срути” квотния принцип нито някоя от властите ще “овладее Конституционния съд”, нито ще се наруши разпоредбата на чл.147, ал.2, изр.3 от Конституцията, която по принцип въвежда правилото за обновяване на състава на съда през три години от всяка квота, без да постановява, че това трябва да става непременно едновременно за всички квоти, като препраща към закона, който да определи реда за обновяването. Този текст от Конституцията не изключва и приложението на чл.148 от същата за прекратяването на мандата на конституционните съдии. При приложението на тези текстове разбира се трябва да доминира разпоредбата на чл.147, ал.2, изр.1 от Конституцията, която определя мандата на всички конституционни съдии и е не по-малко основна, значима и съществена от разпоредбата на чл.147, ал.1 от Конституцията за конституирането на съда на квотен принцип. Еднакво опасно е да се посегне както върху квотния принцип, така и върху конституционно установения мандат на съдиите. Ако днес се посегне на едното утре може да се посегне и на другото.

6. Участието ми в тегления жребий през 1994 и 1997 г. /т.19 от бележките на съдията Тодоров/ не може да бъде аргумент в подкрепа на тезата да “довършване на мандат”. Поради смъртта на съдията Първанов съм избран от Народното събрание през м.май 1992 г. и включен в състава на Конституционния съд на овакantenото място още през първия мандат, през който съставът на съда трябва да се обновява по жребий /параграф 2, ал.1 ЗКС/. Участието ми в жребия е било напълно законосъобразно не защото “довършвам” мандата на починал

член на Конституционния съд, а защото съм попълнил състава на Конституционния съд със свой самостоятелен 9 годишен мандат по времето на първия мандат на съда. Всички участващи съдии в жребия както през 1994, така и през 1997 г. са били също с пълен 9 годишен мандат, с какъвто съм бил и аз.

7. Неоснователни са доводите в т.18 от бележките на съдията Тодоров по отношение на евентуална хипотеза за оставка на назначен от президента конституционен съдия, поради което, ако той сега назначи друг съдия с 9 годишен мандат щяло да бъде нарушено правото му през 2006 г. да назначи двама съдии – тогава трябвало да назначи само един. Това било аргумент в полза на “довършване” на мандат. Аз считам, че не е, защото съвсем нормално би било, ако назначи сега един съдия с пълен мандат, през 2006 г. да назначи само един. Трябва да е ясно разбира се, че когато Конституцията говори за президент има предвид институцията, а не определена личност, олицетворяваща в момента тази институция. Никакво право на институцията президент не се нарушава. Напротив – неговото /на президента/ конституционно право да назначава съдии за срок от 9 години /чл.172, ал.2, изр.1 от Конституцията/ би било нарушено, ако Конституционният съд го задължи със свое тълкувателно решение да назначава конституционни съдии за по-кратък от прогласения в Конституцията срок – например за 6 години.

8. В т.22 от същите бележки се обяснява, че деветгодишния мандат определя максималния срок на несменяемост на съдията. С това се прави алюзия, че определеният в чл.172, ал.2, изр.1 от Конституцията срок на мандата на конституционните съдии всъщност е максимален срок, т.е. че е възможно да се избира /назначава конституционен съдия за по-кратък срок. Текстът е толкова ясен и категоричен, че изводът е съвсем произволен. Срокът е определен изрично и никой не може да го

променя, включително и Конституционния съд. Това би могло да стане само по реда на чл.153 и сл. от Конституцията.

9. Съдията Тодоров не е пропуснал да вложи в бележките си и своя обичаен остър език, най-ярко изразен в т.21. Там дословно е отбелязано: “Конституционният съдия поне по определение е високо квалифициран юрист”. И по-нататък отбелязва, че едно лице, с най-малко петнадесетгодишен юридически стаж, когато приема да бъде избран на мястото на съдия, чийто мандат е предсрочно прекратен на някое от основанията по чл.148, ал.1 от Конституцията /вероятно има предвид т.2-6/, достатъчно добре разбира, че довършва мандата на замествания съдия. Не, откровено трябва да кажа, че поради ниска квалификация или по други причини това нито тогава, нито сега съм разбрал, че съм станал “заместващ съдия” и “довършвам мандат на заместен съдия”. Може би защото нито тогава, нито сега мога да намеря в Конституцията такива понятия. Съдията Тодоров не веднъж и в заседание е изказвал съжаления за настоящия състав на Конституционния съд, че не е на висота по отношение на едно от изискванията на чл.147, ал.3 от Конституцията – високи професионални качества. Не трябва обаче да се забравя и другото изискване в същата разпоредба – високи нравствени качества.

В заключение, като имате предвид:

1. че разпоредбата на чл.147, ал.2, изр.1 от Конституцията изрично определя мандата на всички съдии от Конституционния съд на 9 години;
2. че липсва друга конституционна разпоредба, която в определени случаи да отрежда за някои съдии по кратък срок на мандата и че такъв извод, при отсъствието на изрична конституционна уредба, не може да се извлече по тълкувателен път от други разпоредби на Конституцията /в

този смисъл и мотивите в раздел I, т.4, стр.11 на днес приетото решение № 6/19.IX.2000 г. по к.д. № 8/2000 г./;

3. че Конституцията не съдържа понятие “заместващ съдия” и “довършване на мандат”;
- 4 че съм избран с решение на Народното събрание от 9 май 1992 г. /ДВ, бр.44 от 29 май 1992 г./, което гласи: “Избира Станислав Боянов Димитров за съдия в Конституционния съд”, без да определя друг срок различен от конституционно установения – 9 години;
5. че 9 годишния срок на мандата ми изтича на 20 май 2001 г., тъй като на 20 май 1992 г. съм положил клетва и съм встъпил в длъжност /чл.6, ал.1 ЗКС/;
6. че нито едно от изрично посочените в чл.148, ал.1 от Конституцията основания за прекратяване на мандата ми не е налице;
7. че исканото тълкуване на чл.147, ал.2 и чл.148, ал.1, т.6 от Конституцията, както и на непоисканото изрично тълкуване на чл.148, ал.3 от Конституцията нямат отношение към срока на мандата и е недопустимо в тяхното съдържание да се влага смисъл, различен от дадения ѝ от конституционния законодател и който би бил в явно противоречие с изричното и ясно съдържание на нормата на чл.147, ал.2, изр.1 от Конституцията,

както и като имате предвид изложените съображения в писмените ми становища /без т.9 от настоящето!/ моля да постановите едно конституционносъобразно тълкувателно решение, което да няма конюнктурен характер.

Прилагам: таблица.

С уважение:

м. X 1991	м. V 1992	м. X 1994	м. X 1997	м. X 2000	м. V 2001	м. X 2003	м. X 2006	м. X 2009	м. V 2010
НС – 4	НС – 1	НС – 2	НС – 1	НС - -	НС – 1	НС – 2	НС – 1	НС - -	НС – 1
Пр. – 4	Пр. - -	Пр. – 1	Пр. – 2	Пр. – 1	Пр. - -	Пр. – 1	Пр. – 2	Пр. – 1	Пр. - -
СВ – 4	СВ - -	СВ – 1	СВ – 1	СВ – 2	СВ - -	СВ – 1	СВ – 1	СВ – 2	СВ - -

и т.н. – след изтичане на деветгодишния мандат на всеки съдия съответната институция избира, респ. назначава нов съдия. Това става винаги през три години, като обновяването на състава от квотата на Народното събрание през девет години става със седем месеца по-късно, но се запазва паритета на квотите в състава на Конституционния съд.

Забележки: 1. Съкращения:

НС – Народно събрание

Пр. – Президент

СВ – Съдебна власт – Общо събрание на съдиите от върховния касационен съд и Върховния административен съд.

2. Не се накърнява принципът, установен с разпоредбата на чл.147, ал.2, изр. 3 от Конституцията за обновяване на състава на Конституционния съд през три години от всяка квота /в текста не е оказано, че обновяването трябва да става едновременно за всяка квота/, като при това се съблюдава и основната разпоредба по чл.147, ал.1, изр. 1 от Конституцията, че мандатът на всички съдии е девет години. По този начин се създава един разумен баланс между основния конституционен принцип за деветгодишен

мандат на всеки конституционен съдия и конституционния принцип за обновяване на състава на съда на през три години от всяка квота.

3. Съдиите от Конституционния съд се избират, респ. назначават от **институциите** Народно събрание, Общо събрание на съдиите от Върховния касационен съд и Върховния административен съд и президента, без оглед на личностите, които в момента съставляват тези институции. Така че без всякакво значение е дали например XXXVIII Народно събрание е избрало един, двама или повече конституционни съдии или президентът Петър Стоянов е назначил двама или четирима съдии. Избирането, респ. назначаването става винаги при изтичане на деветгодишния мандат на съответния конституционен съдия или при предсрочно прекратяване на мандат, от съответната институция /без оглед на личности/, от чиято квота е напусналия съдия. Всички други решения биха били продиктувани от неконституционни съображения – прагматични или политически.